

между неромското и ромското население в поробените земи бавно, но неотстъпно, се "стопявали", техният изказ се реализирал на все по-нисък регистър, създадена била атмосфера на относителна търпимост и толерантност.

И, **трето**. Най-напредничавите роми долавяли, че в интерес на циганите е да съществува не само всекидневно мирно и търпимо общуване и отношения с поробените, но и определена и нарастваща съпричастност и дори съучастност в техните национално-освободителни стремежи и борби. Оттук и нарастващият с вековете брой на ромски помагачи, съмишленици и дори участници в едни или други буни и въстания, в това число и в национално-освободителните войни на съответните поробени страни и народи.

Тоест, **в хода на историческата драма, предизвикана от османо-турските нашествия по европейските земи, циганите постепенно осъзнавали, че в последна сметка техните коренни, трайни и перспективни интереси и стремежи им диктуват да бъдат не с поробителите, а с поробените страни и народи.** Че не османо-турците, а европейците (и главно славяните) проявяват към тях много по-голямо разбиране, съчувствие и топлина. Че именно те могат да ги разберат и да простят допуснатите от тях погрешни и дори престъпни актове и действия. Естествено, на такава основа ромите формирали и утвърдили в себе си все по-масово и трайно убеждението, че сред поробените (основно и масово място сред които заемат славяните) те следва да търсят своето бъдеще в Европа.

\* \* \*

Естествено, ние, българите, като балкански народ и държава имаме подчертан пиетет към балканските измерения на европейската история, в това число и в рамките на ромската миграция на нашия континент. Фактът, че много циганолози издигат Балканите като "Втора родина" на циганите (и по-специално на европейските цигани) налага да се спрем на някои по-особени моменти, и преди всичко на езиковедските аспекти на този факт. В случая става дума поне за три групи езикови доказателства, които се използват най-често за